

## Kúria végzése

**Az ügy száma:** Bfv.III.222/2018/13.  
**A határozat szintje:** felülvizsgálat  
**A tanács tagjai:** Dr. Márki Zoltán, a tanács elnöke  
Molnár Ferencné dr., előadó bíró  
Dr. Kónya István, bíró

**Az eljárás helye:** Budapest  
**Az eljárás formája:** tanácsülés  
**Az ülés napja:** 2018. november 26.  
**Az ügy tárgya:** csalás büntette és más bűncselekmény  
**Terhelt(ek):** II. rendű

**Első fok:** Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság, 9.B.II.582/2015/22., ítélet, tárgyalás, 2017. január 26.  
**Másodfok:** Fővárosi Törvényszék, 22.Bf.7185/2017/5., ítélet, nyilvános ülés, 2017. július 11.

**Az indítvány előterjesztője:** II. rendű terhelt és védője  
**Az indítvány iránya:** a II. rendű terhelt javára

### Rendelkező rész

A Kúria a csalás büntette és más bűncselekmények miatt I. rendű terhelt és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben a II. rendű terhelt és védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 9.B.II.582/2015/22. számú és a Fővárosi Törvényszék 22.Bf.7185/2017/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 19.050 (tizenkilencezer-ötven) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

### Indokolás

#### I.

- [1] A Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság a 2017. január 26. napján kelt 9.B.II.582/2015/22. számú ítéletével a II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki csalás büntetésében [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (5) bekezdés b) pont, 2. tényállási pont], társtettesként elkövetett csalás büntetésében [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (4) bekezdés b) pont, 1. tényállási pont] és társtettesként elkövetett csalás büntetésében [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (3) bekezdés b) pont, 1. tényállási pont]. Ezért a II. rendű terheltet

halmazati büntetésül 2 év szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 2 év 6 hónap próbaidőre felfüggesztette; a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg azzal, hogy annak végrehajtása esetén a II. rendű terhelt a szabadságvesztés 2/3 részének, de legkevesebb 3 hónap kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett továbbá a polgári jogi igények elbírálásáról és a bűnügyi költség viseléséről.

- [2] Védelmi fellebbezés alapján eljárva a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2017. július 11. napján jogerős 22.Bf.7185/2017/5. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta annyiban, hogy a II. rendű terhelt cselekményei közül a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző, és a (2) bekezdés b) pont bc) alpontjára figyelemmel, a (4) bekezdés b) pontja szerinti társtettesként elkövetett csalás büntettét folytatólagosan elkövetettnek minősítette, pontosította a polgári jogi igény megtérítésével kapcsolatos rendelkezéseket, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a II. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.
- [3] Az elsőfokú bíróság által megállapított - és a másodfokú bíróság által kiegészített - tényállás lényege a következő.
- 1.) II. rendű terhelt baráti viszonyban állt az 1. számú sértettel, akinek elmondta, hogy ismerőse, I. rendű terhelt brókerként dolgozik, jövedelmező befektetéseket végez. Ezzel meggyőzte 1. számú sértettet arról, hogy érdemes pénzt befektetnie az I. rendű terheltnél. 2010. július 6. napján a II. rendű és az I. rendű terhelt az 1. számú sértettel találkoztak a Bevásárlóközpont éttermében azzal a céllal, hogy az 1. számú sértett befektetésre pénzt adjon át az I. rendű terheltnél. A sértett abban bízva, hogy az I. rendű terhelt brókerként a pénzét befekteti, összesen 3.500.000 forintot adott át az I. rendű terheltnél, melyből 500.000 forint a fia pénze volt, és abból a célból adta át az 1. számú sértettnek, hogy azt fektesse be. Az I. rendű terhelt valójában nem dolgozott brókerként, befektetéseket nem végzett, ilyen nem is állt szándékában; az 1. számú sértettet erősítette abban a téves feltevésben, hogy a pénzt ő brókerként befekteti és magas kamatot fizet. A pénz átadásáról átvételi elismervényt írtak, mely szerint az összeget legkésőbb 2011. július 6. napjáig visszafizeti; ezt követően 3 hónapon keresztül az I. rendű terhelt havonta 50.000 forintot fizetett vissza a sértett részére abból a célból, hogy meggyőzze őt arról, hogy a befektetés jövedelmező volt. A II. rendű terhelt szándékosan téves információt szolgáltatott az I. rendű terheltről és az ő általa végzett befektetési lehetőségekről, ezzel megtévesztette az 1. számú sértettet és fiát, később a 2. számú sértettet. A jövedelmező üzleti lehetőség ígéretével sikerült rávennie a sértetteket a pénz átadására. Ezt követően az I. rendű terhelt megkereste az 1. számú sértettet azzal, hogy a tőzsdei befektetések jelenleg nagyon jövedelmezőek, ezért érdemes volna több pénzt befektetnie. Így megállapodtak újabb pénzösszegek átadásában; 2010. október 29. napján az 1. számú sértett 1.000.000 forintot adott át az I. rendű terheltnél, a pénz átadásáról átvételi elismervény készült, mely szerint 2010. december 30. napjáig az visszafizetésre kerül. A terheltek összesen 150.000 forintot fizettek vissza, így az 1. számú sértett részére okozott 4.000.000 forint kárból 150.000 forint megtérült, a 3. számú sértett pedig az édesapja, az 1. számú sértett adta vissza az általa adott 500.000 forintot.
- 2.) A II. rendű terhelt ismerősét, a 2. számú sértettet is megkereste azzal, hogy jó befektetési lehetőséget tud. Elmondta, hogy az I. rendű terhelt tőzsdén forgatja meg a pénzt és azt haszonnal visszaadja. A 2. számú sértett édesanyja lakásának eladásából pénzhez jutott, ezért felkereste a II. rendű terheltnél azzal, hogy 16.000.000 forintot fektessen be az I. rendű terheltnél. 2010. augusztus 30. napján a 2. számú sértett átadott a II. rendű terheltnél a lakásán 16.000.000 forintot. A II. rendű terhelt ígéretet tett arra, hogy az átvett pénzt 2010. november 30-ig visszafizeti, és ígéretet tett arra is, hogy figyelemmel kíséri a befektetést, és nem hagyja, hogy az I. rendű terhelt kockázatos ügyletekbe belemenjen. A II. rendű terhelt az átvett pénzt nem fizette vissza a 2. számú sértettnek, 2010. december 3. napján az összeg átvételét elismerte, a sértettnek okozott 16.000.000 forint kár nem térült meg. A II. rendű terhelt a 2. számú sértettet megtévesztette azzal, hogy az I. rendű terhelt a pénzét befekteti, és ezért adott a sértettnek a II. rendű terheltnél 16.000.000 forintot, aki azt úgy vette át, hogy nem is állt szándékában befektetni, illetve visszaadni.

## II.

- [4] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a II. rendű terhelt és védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt - az 1998. évi XIX. törvény 416. § (1) bekezdés c) pontját megjelölve - a megtámadott határozat hatályon kívül helyezése, és az eljárás megismétlése érdekében. Indokai szerint az elsőfokú bíróság törvényes vád hiányában járt el, és a kerületi bíróságnak a vádirat bíróságra érkezésekor meg kellett volna vizsgálnia, hogy egyfelől megfelel-e a törvényes vád követelményeinek, másfelől összhangban van-e egymással a vádirati tényállás és annak minősítése. Hivatkozott arra, hogy a 2.) tényállási pont esetében nem vitatott tény, hogy a 2. számú sértett a II. rendű terheltnek 16.000.000 forintot adott át befektetési céllal, melyből legalább 13.000.000 forintot a II. rendű terhelt átadott az I. rendű terhelt részére, aki azt részben saját céljaira használta fel, részben a II. rendű terheltnek is adott belőle. Álláspontja szerint a bíróságnak észlelnie kellett volna, hogy a 2.) vádpont tényállása nincs összhangban a cselekmény minősítésével, ugyanis az I. rendű terhelt 2.) tényállási pontban írt cselekvése alkalmas lehet a sikkasztás büntettének megvalósítására, és ennek következtében a II. rendű terhelt cselekménye is másképp minősülhetne, és ezáltal vele szemben enyhébb büntetés lenne kiszabható. Ennek folyamánként az eljárási szabályok megsértése körében kifogásolta, hogy az eljáró bíróságnak meg kellett volna állapítania a vádtól eltérő minősülés lehetőségét, és ennek érdekében előkészítő ülést is kellett volna tartania.
- [5] A Legfőbb Ügyészség BF.549/2018/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta. Az ügyészi álláspont szerint az előkészítő ülés elmaradásával, a vádtól eltérő minősítés lehetősége megállapításával, illetve az I. rendű terhelt esetleges büntetőjogi felelősségével kapcsolatos hivatkozások a II. rendű terhelt tekintetében nem alapozzák meg a felülvizsgálatot. Utalt arra, hogy az ítéleti tényállás 2.) pontja tartalmaz valamennyi olyan tény, amely a II. rendű terhére rótt csalás bűncselekménye törvényi tényállásának eleme, így a jogtalan haszonszerzés céljával a sértettet tévedésbe ejtő magatartás, azzal okozati összefüggésben és annak eredményeként bekövetkezett kár maradéktalanul megállapítható. A törvényes vád hiányát kifogásoló részében az indítványt szintén alaptalannak tartotta, ezért a megtámadott határozat hatályban tartását indítványozta.
- [6] A II. rendű terhelt védője a Legfőbb Ügyészség átiratában tett észrevételében kifejtette, hogy utóbb készült egy kölcsönről szóló nyilatkozat, amely éppen a II. rendű terhelt tisztességes szándékát, ártatlanságát, illetve nagyfokú gondatlanságát támasztja alá, szándékosság hiányában azonban nem valósult meg törvényi tényállási elem, vagyis nem történt bűncselekmény. Kifogásolta továbbá, hogy az eljárás során elkövetett eljárási szabálysértéseknek nagyobb jelentőséget kellett volna tulajdonítani, mivel ezek hiányában a terhelttel szemben enyhébb büntetés kiszabására kerülhetett volna sor.

## III.

- [7] A II. rendű terhelt és védője által benyújtott felülvizsgálati indítvány nem alapos.
- [8] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős ügydöntő határozattal szembeni jogi - és nem pedig ténybeli kifogás lehetőségét biztosítja. Kizárólag a Be. 648. § a)-c) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.
- [9] Kétségtelen, hogy a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor; a 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja pedig lehetővé teszi a felülvizsgálatot, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályainak megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki.
- [10] Nem sértett azonban törvényt az eljáró bíróság, amikor a II. rendű terhelt bűnösségét csalás

büntetésében [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (5) bekezdés b) pont; 2) tényállási pont] megállapította, és törvényes a cselekmény minősítése is.

- [11] A Btk. 373. § (1) bekezdése szerint aki jogtalan haszonszerzés érdekében mást tévedésbe ejt, vagy tévedésben tart és ezzel kárt okoz, csalást követ el.
- [12] Az irányadó tényállás 2.) pontja - az indítványban foglaltakkal ellentétben - egyértelműen rögzíti, hogy a II. rendű terhelt ismerősét, a 2. számú sértettet megkereste azzal, hogy jó befektetési lehetőséget tud; az I. rendű terhelt tőzsdén forgatja meg a pénzt, és azt haszonnal visszaadja. A 2. számú sértett - miután édesanyja lakásának eladásából pénzhez jutott - felkereste a II. rendű terheltet azzal, hogy 16.000.000 forintot fektessen be az I. rendű terhelt, és ezt az összeget részére át is adta. A II. rendű terhelt pedig ígéretet tett arra, hogy a pénzt visszafizeti, figyelemmel kíséri a befektetést és nem hagyja, hogy az I. rendű terhelt kockázatos ügyletekbe belemenjen. A tényállás szerint továbbá a II. rendű terhelt a sértettet megtévesztette azzal, hogy az I. rendű terheltnél a pénzét befekteti, ezért adott a sértett át a II. rendű terhelt részére 16.000.000 forintot; a terhelt a pénzt úgy vette át, hogy azt nem is állt szándékában befektetni, sem pedig a sértett részére visszaadni.
- [13] E tényekből kitűnően tehát a II. rendű terhelt részéről jogtalan haszonszerzés céljával a sértettet tévedésbe ejtő magatartás egyértelműen megvalósult, azzal okozati összefüggésben és eredményeként a kár pedig bekövetkezett.
- [14] Nem sértett törvényt tehát az eljáró bíróság, amikor a II. rendű terhelt büntetőjogi felelősségét csalás büntetésében megállapította, és törvényes a cselekmény minősítése is.
- [15] Az indítvány - az 1998. évi XIX. törvény 373. § (1) bekezdés I/c) pontjára alapítottnak - kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság törvényes vád hiányában járt el.
- [16] A Be. 649. § (2) bekezdése taxatív felsorolja azon eljárási szabálysértéseket, amelyek felülvizsgálat alapjául szolgálhatnak.
- [17] Eszerint felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha a bíróság határozatát
  - a) joghatóság hiányában,
  - b) a magánindítvány, a feljelentés, vagy a legfőbb ügyésznek a 4. § (9) bekezdésében, vagy a Btk. 3. § 3) bekezdésében meghatározott rendelkezése hiányában,
  - c) nem az arra jogosult által emelt vád alapján,
  - d) a 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel, vagy
  - e) a súlyosítási tilalom megsértésével hozta meg.
- [18] A Be. 608. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság nem ügydöntő végzésével hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha
  - a) a bíróság nem volt törvényesen megalakítva, vagy a tárgyaláson a tanács tagjai nem voltak mindvégig jelen,
  - b) az ítélet meghozatalában a törvény szerint kizárt bíró vett részt,
  - c) a bíróság hatáskörét túllépte, katonai büntetőeljárásra, vagy más bíróság kizárólagos illetékességébe tartozó ügyet bírált el,
  - d) a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek jelenléte a törvény értelmében kötelező,
  - e) a bíróság az 567. § (1) bekezdés a)-b) és d)-e) pontjában, valamint a (2) bekezdésében meghatározott valamely ok törvényt sértő megállapítása miatt az eljárást megszüntette,
  - f) az elsőfokú ítélet indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes.
- [19] Az 1998. évi XIX. törvény 416. § (1) bekezdés c) pontja körébe eső, abszolút hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértések közé tartozott, ha a bíróság törvényes vád hiányában járt el [373. § (1) bekezdés I/c) pont].
- [20] A Be. 868. § (1) bekezdése alapján a törvény rendelkezéseit (2017. évi XC. törvény) - a 868-876. §-ban meghatározott eltérésekkel - a hatályba lépéskor folyamatban lévő büntetőeljárásokra is alkalmazni kell.
- [21] A rendelkezések összevetéséből következően felülvizsgálati eljárásban a hatályos eljárási törvény

szerint a vád törvényessége alaki szempontból, a vádlói jogosultság hiánya okán kifogásolható [a bíróság nem az arra jogosult által emelt vád alapján járt el, Be. 649. § (2) bekezdés c) pont].

- [22] A Be. 608. § (1) bekezdés e) pontja pedig a Be. 567. § (1) bekezdés b) pontjával összefüggésben e megszüntető ok törvénysértő megállapítása miatt teszi lehetővé a felülvizsgálatot - annak irányából következően értelemszerűen - az ügyész számára.
- [23] A Be. 870. § (3) bekezdése értelmében pedig a korábbi jogszabály alapján előterjesztett panasz, felülbírálati indítvány, fellebbezés vagy egyéb indítvány elbírálását e törvény hatályba lépése után a nyomozó hatóság, az ügyészség, illetve a bíróság mellőzi, és erről az előterjesztőt tájékoztatja, ha e törvény alapján nincs helye panasz, felülbírálati indítvány, fellebbezés vagy egyéb indítvány előterjesztésének, vagy annak címzettje e törvény alapján nem jogosult a döntésre.
- [24] Mindezekből következően a törvényes vád hiányát kifogásoló részében a felülvizsgálati indítvány elbírálását a Kúria mellőzte.
- [25] Az indítvány kifogásolta az eljárási szabályok megtartása körében a vádtól eltérő minősítés lehetőségének megállapítása és előkészítő ülés megtartása elmaradását.
- [26] A Be. 649. § (2) bekezdése - miként az 1998. évi XIX. törvény 416. § (1) bekezdés c) pontja - a Be. 608. § (1) bekezdésében fel nem sorolt - relatív - eljárási szabálysértések esetén nem teszi lehetővé a felülvizsgálatot. A kifogásolt vádtól eltérő minősítés lehetőségének megállapítása, előkészítő ülés tartásának elmaradása pedig - még valóságuk esetén is - csupán relatív eljárási szabálysértésnek minősülnek, melyek esetében a felülvizsgálat kizárt.
- [27] A Kúria a Be. 649. § (2) bekezdése szerinti olyan további felülvizsgálati okot, melynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles, nem észlelt.
- [28] Ekként a Kúria a II. rendű terhelt és védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a megtámadott határozatot a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján a II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta; a bűnügyi költség viseléséről pedig a Be. 664. § (1) bekezdés zárófordulata szerint rendelkezett.

#### IV.

- [29] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 653. § (1) bekezdése értelmében a Be. 458. § (3) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [30] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2018. november 26.

Dr. Márki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Molnár Ferencné dr. előadó bíró, Dr. Kónya István s.k. bíró

Kiadmány hitelélül:

bírósági ügyintéző